

LATVIJA PASAULES KARTĒ

Latvijas novietojums Eiropā

Latvijas pilsētas un kultūrvēsturiskais iedalījums

Rīga no putna lidojuma

Gauja pie Valmieras no putna lidojuma

Latvijas ģerbonis

Latvijas valsts karogs

LATVIJA PASAULES KARTĒ

SVARĪGI

- Latvijas oficiālais nosaukums ir Latvijas Republika.
- Latvijas simboli ir: karogs, ģerbonis un himna. Latvijas valsts karogs ir karmīnsarkans ar baltu horizontālu svītru. Latvijas ģerbonī Latvijas valstiskumu un nacionālo pastāvību simbolizē zvaigznes, saule un ozolkoka lapas. Latvijas valsts himna ir "Dievs, svētī Latviju!". Tās mūzikas un vārdu autors ir Kārlis Baumanis.
- Latvija ir parlamentāra republika. Latvijas parlamentu jeb Saeimu, kurā ir 100 deputātu, ievēl vispārīgās, vienlīdzīgās, tiešās, aizklātās un proporcionālās vēlēšanās reizi četros gados. Prezidentu ievēl Saeima.
- Latvija atrodas Z (Ziemeļu) puslodē, bet mūsdienu izpratnē A (Austrumu) puslodē, t. i., A no sākummeridiāna (nulle) jeb Griničas (Lielbritānijā) meridiāna.
- Latvija atrodas 2. laika joslā (GTM +2).
- Latvijas kopējā platība: 64 589 km². Latvijas kopējais robežas garums: 1863 km.
- Administratīvi teritoriālais iedalījums – 42 pašvaldības (ar 2021. gada jūliju). Latvijas galvaspilsēta ir Rīga. Valsts nozīmes pilsētas ir Jūrmala, Daugavpils, Liepāja, Valmiera, Ventspils, Jēkabpils, Ogre, Rēzekne, Jelgava.
- Latvijai piemīt liela dabas apstākļu daudzveidība, ko nosaka ģeogrāfiskais stāvoklis. Latvijas teritorija atrodas mērenajā klimata joslā. Latvijā ir četri gadalaiki.
- Latvija atrodas Austrumeiropas līdzenumā. Latvijas reljefa lielformas ir augstienes un zemienes. Augstienes aizņem 40%, bet zemienes 60% no valsts teritorijas.
- Latvijas teritorijā dienas garums, un līdz ar to Saules spīdēšanas ilgums, ir mainīgs gada laikā. Garākā diena ir 22. jūnijā (17 stundas un 52 minūtes), un īsākā diena ir 22. decembrī (6 stundas un 43 minūtes).

INTERESANTI

- 1918.–1921. gadā Latvijai bija 6,4 km gara robeža ar Vāciju, bet starptautiskā šķīrējtiesa Palangas apgabalu piešķīra Lietuvai un arī pabīdīja uz ziemeļiem Latvijas–Lietuvas robežu.
- Latvijas kontūru mēdz salīdzināt ar "iekostu maizes riecieni".
- Smiltenes novadā atrodas Salaiņa ezers, kas pēc formas atgādina Latvijas kontūru.
- Latvijas galvaspilsētā ir vairāki vietu nosaukumi, kuros ir kalna vārds – Torņakalns, Āgenskalns, Čiekurkalns, Grīziņkalns, Dzegužkalns, Bastejkalns. Arī tautasdziesmā teikts: "Visapkārt smilšu kalni, / Pati Rīga ūdenī."
- Latvijas vecākā pilsēta ir Ludza. Pirmās ziņas hronikā par šo Latgales pilsētu tikušas datētas ar 1177. gadu.
- 2020. gada sākumā Latvijā pavisam bija 17 887 ielas, bet gada beigās to skaits sasniedza jau 18 000.

VĀRDI, KAS JĀZINA

- Robeža, pierobeža, teritorija, pilsēta, lauki, novads, valsts, platība, karte, atrasties, robežoties, daudz, maz, lielāks, mazāks, izpalīdzīgi, jautri, draudzīgi.

LATVIA ON THE WORLD MAP

IMPORTANT

- The official name of Latvia is the Republic of Latvia.
- The symbols of Latvia are: the flag, the coat of arms and the anthem. The national flag of Latvia is crimson red with a white horizontal stripe. The Latvian coat of arms symbolises Latvia's statehood and national permanence with stars, the sun and oak leaves. The Latvian national anthem is "God Bless Latvia". The music and lyrics are by Kārlis Baumanis.
- Latvia is a parliamentary republic. The Latvian Parliament, or Saeima, consists of 100 members and is elected by universal, equal, direct, and proportional elections by secret ballot every four years. The President is elected by the Saeima.
- Latvia is located in the N (Northern) hemisphere, but in modern terms in the A (Eastern) hemisphere, i.e. A from the prime meridian (zero) or Greenwich (Great Britain) meridian.
- Latvia is in time zone 2 (GTM +2).
- Latvia has a total area of 64 589 km². Latvia's total border length: 1863 km.
- Administrative territorial division: 42 municipalities (as of July 2021). The capital of Latvia is Rīga. Cities of national importance are Jūrmala, Daugavpils, Liepāja, Valmiera, Ventspils, Jēkabpils, Ogre, Rēzekne, Jelgava.
- Latvia has a great variety of natural conditions, determined by its geographical position. Latvia is situated in a temperate climate zone. Latvia has four seasons.
- Latvia is located in the Eastern European plain. The major landforms of Latvia are highlands and lowlands. The highlands cover 40 % and the lowlands – 60 % of the country's territory.
- The length of the day, and therefore the duration of sunshine, varies throughout the year. The longest day is on 22 June (17 hours and 52 minutes) and the shortest day is on 22 December (6 hours and 43 minutes).

INTERESTING FACTS

- In 1918–1921, Latvia had a 6.4 km long border with Germany, but the international arbitration tribunal awarded the Palanga area to Lithuania and also shifted the Latvian–Lithuanian border northwards.
- Latvia's contour is likened to a "a bite taken out of a slice of bread".
- Lake Salainis, located in the Smiltene municipality, resembles the contour of Latvia.
- In the Latvian capital, there are several place names with the name of a hill – Torņakalns, Āgenskalns, Čiekurkalns, Grīziņkalns, Dzegužkalns, Bastejkalns. Also according to one of the folksongs: "Mountains of sand all around, / Rīga itself is in the water."
- Ludza is the oldest town in Latvia. This town in Latgale was first recorded in a chronicle dating back to 1177.
- In early 2020, Latvia had a total of 17 887 streets, but by the end of the year the number had reached 18 000.

WORDS TO LEARN

- Border, borderland, territory, town, countryside, region, nation, area, map, to be located, bordering, many, few, bigger, smaller, helpful, fun, friendly.

VIEGLI UZDEVUMI

Izlasi tekstu!

Pieci jautājumi un piecas atbildes par Latviju!

Kur atrodas Latvija?

Latvija atrodas Eiropā vai Ziemeļeiropā starp Igauniju un Lietuvu pie Baltijas jūras. Latvija ir Eiropas Savienības dalībvalsts.

Cik liela ir Latvija?

Latvijas kopējā platība ir 64 589 km². Tikpat lielas ir Šveice un Lietuva. Mazākas par Latviju ir Igaunija un Dānija.

Ar kādām valstīm Latvija robežojas?

Latvijas ziemeļos atrodas Igaunija, dienvidos – Lietuva, dienvidaustrumos – Baltkrievija un austrumos – Krievija. To sauc par sauszemes robežu. Latvijas jūras robežvalstis ir Zviedrija, Lietuva un Igaunija.

Kādas ir Latvijas pilsētas?

Latvijā ir 76 pilsētas. Lielākā pilsēta ir Rīga. Tā ir arī Latvijas galvaspilsēta. Citas nozīmīgas pilsētas ir Daugavpils, Liepāja, Ventspils, Jelgava, Valmiera, Rēzekne, Jūrmala, Jēkabpils un Ogre.

Kāda ir Latvija?

Latvijā ir daudz upju, ezeru un mežu. Lielākā upe ir Daugava, bet Lubāns ir lielākais ezers. Latvija nav kalnu, par kalniem dēvē paugurus. Augstākais paugurs ir Gaiziņš – tas ir tikai 311,9 metrus augsts.

Vai pareizi atceries faktus par Latviju? Apvelc atbilstošo – JĀ vai NĒ!

1. Latvija atrodas Eiropas ziemeļos. _____ JĀ / NĒ
2. Latvijas kaimiņvalstis ir Igaunija, Lietuva un Baltkrievija. ____ JĀ / NĒ
3. Latvija atrodas Baltijas jūras krastā. _____ JĀ / NĒ
4. Galvaspilsēta Rīga ir maza pilsēta. _____ JĀ / NĒ
5. Latvijā ir daudz kalnu. _____ JĀ / NĒ

1. Latvijas galvaspilsēta

ir

2. Latvijas lielākā upe

ir

3. Latvijā ir četri gadalaiki:
ziema, pavasaris, vasara

un

4. Latvijas augstākais kalns

ir

5. Latvija atrodas

6. Latvija atrodas

pie

VIDĒJI GRŪTI UZDEVUMI

Izlasi Antras un Valda stāstu par ceļojumu apkārt Latvijai ar automašīnu! Lasot tekstu, papildini to ar teikumiem, tukšajās vietās ieraksti atbilstošo burtu!

- A iepazīt katru Latvijas novadu atsevišķi D par ceļojumu apkārt Latvijai
B visus Latvijas galējos punktus E robeža ir 1865 km
C cilvēki bija jauki, draudzīgi un izpalīdzīgi F Latgale abus ceļotājus pārsteidza

Draudzīgie novadi jeb 2000 kilometri apkārt Latvijai

Antra un Valdis ir lieli ceļotāji. Viņi dzīvo Vidzemē, Madonas novada Praulienā, un doma _____ (1) radās nejauši. Antra uzdāvināja Valdim karšu grāmatu. Un piedzīvojums sākās!

“Septiņās dienās veicām vairāk nekā divus tūkstošus kilometru, lai gan Latvijas kopējā _____ (2). Tas notika tāpēc, ka Zemgalē nācās mest līkumu līdz Bauskai, lai šķērsotu upes Mūsu un Mēmeli, pār kurām pierobežā nebija tiltu. Izdomājām aizbraukt arī līdz Rundālei, kas ir tikai 12 km no Bauskas. Ceļojuma laikā pārsvarā nakšņojām teltī, vakariņas gatavojām paši. Brauciena izmaksas mums bija visai niecīgas – tikai degvielas izdevumi un pāris ēstuvju apmeklējums nacionālā kolorīta iegūšanai,” stāstījumu iesāk Antra.

Antra un Valdis atzīst, ka visos novados ceļā sastaptie _____ (3). Kurzemē, Bernātos, netālu no Liepājas, kāds saimnieks pacienāja viņus ar svaigi ķertām un kūpinātām zivīm. Vidzemē Antrai vislabāk patika Alūksnes puse ar savu daudzveidīgo tūrisma piedāvājumu. Lai gan Zemgale tiek uzskatīta par bagātāko novadu, tomēr Antrai un Valdim likās, ka tur cilvēkiem dzīve ir visskarbākā, jo mājas atrodas milzīgu lauku vidū. Savukārt _____ (4) visvairāk. Antrai patika Rotko mākslas centrs Daugavpilī, savukārt Valdis jūsmoja par latgaliešu viesmīlību un neskarto dabu Zilupē.

Citiem Antra iesaka noteikti apmeklēt _____ (5), kuros uzstādītas tēlnieka Viļņa Titāna piemiņas zīmes: “Austras koks” (Latgalē, Pasiene pagastā), “Baltās naktis” (Vidzemē, Ipiķu pagastā), “Zaļais stars” (Kurzemē, Nīcas pagastā) un “Saulspuķe” (Zemgalē, Demenes pagastā). Tie bija obligāti apmeklējamie objekti.

Pēc šī ceļojuma Antrai un Valdim dzimusi jauna ideja. Viņi nolēmuši ik vasaru rūpīgāk _____ (6).

Lasi vēlreiz tekstu un atzīmē Antras un Valda ceļojuma laikā apmeklētās pierobežas vietas! Papildini tabulu un ieraksti tajā atbilstošo novadu!

_____ novads	_____ novads	_____ novads	_____ novads
☐ Balvi	☐ Zilupe	☐ Liepāja	☐ Bauska
☐ Alūksne	☐ Daugavpils	☐ Durbe	☐ Jelgava
☐ Ipiķi	☐ Pasiene	☐ Bernāti	☐ Rundāle
☐ Madona	☐ Rēzekne	☐ Nīca	☐ Dobeles

GRŪTI UZDEVUMI

Iepazīsti Latvijas lielākās pilsētas!

Lasi tekstu un katram fragmentam sameklē atbilstošu virsrakstu! Ieraksti atbilstošo burtu!

- A Latgales rosīgā pilsēta
- B Zemgaliete ar senatnes auru
- C Pilsēta starp jūru un upi
- D Pilsēta, kurā piedzimst vējš
- E Daudzpusīgā pilsēta: no teātra līdz sportam
- F Pilsēta, kas iedvesmo

1 Rīga – lielākā pilsēta Baltijas valstīs un trešā lielākā pilsēta visā Baltijas jūras reģionā. Tā vienmēr ir bijusi starptautisks tirdzniecības, ekonomiskās varas, tehnoloģisko un kultūras sasniegumu centrs, kā arī starptautiski vērti uz reģionu. Pilsēta ar savu Operas un baleta teātri, lielāko ostu, jūgendstila arhitektūru un daudzveidīgo iedzīvotāju sastāvu. Rīga jau vairāk nekā 800 gadus ir iedvesmas pilsēta rīdziniekiem un tās viesiem.

2 Liepāja atrodas Latvijas rietumu krastā starp Baltijas jūru un Liepājas ezeru. Liepāja ir nozīmīga kultūras un izglītības pilsēta. Te atrodas Liepājas teātris, koncertzāle “Lielais dzintars” un Liepājas Universitāte. Pilsēta ir ostas pilsēta ar trešo lielāko ostu Latvijā pēc pārkrauto kravu daudzuma. Liepāju mēdz dēvēt par vēju pilsētu.

3 Par Vidzemes reģiona centru uzskata Valmieru, caur kuru plūst gleznainākā Latvijas upe Gauja. Tā ir devītā lielākā Latvijas pilsēta un mūsdienīga, bet tajā pašā laikā tradīcijām bagāta pilsēta. Valmierā ir daudz ražošanas uzņēmumu, Vidzemes augstskola un Valmieras Drāmas teātris. Valmieras BMX trasē trenēties Māris Štrombergs, divkārtējais olimpiskais čempions.

4 Jūrmala ir vienīgā kūrortpilsēta Latvijā un pirmā Latvijas pilsēta, kas uzņemta Eiropas Kūrortu asociācijā. Tā ir otra lielākā Latvijas pilsēta, ko no divām pusēm ieskauj ūdens – pilsētas dienvidu mala 30 kilometru garumā robežojas ar Lielupi, bet pilsētas ziemeļu mala 24 kilometru garumā – ar Rīgas līci.

5 Ceturtā lielākā Latvijas pilsēta ir Jelgava, un tā atrodas Zemgales līdzenumā. Jelgava ir pilsēta, kuras viena no spilgtākajām vēstures lappusēm stāsta par Kurzemes-Zemgales hercogistes laiku un Kurzemes hercoga Jēkaba personību. Jelgava ir viens no Latvijas ekonomikas, kultūras un izglītības centriem, un tajā atrodas vienīgā augstskola, kurā var apgūt lauksaimniecības zinātne.

6 Daugavpils dzelzceļa mezgls jau vēsturē nodrošinājis pilsētai rūpniecības attīstību. Daugavpilī darbojas vairāki lieli metālapstrādes, pārtikas un vieglās rūpniecības uzņēmumi. Aktīvi darbojas vidējā un mazā biznesa sektors. Pateicoties Daugavpils Universitātei, Daugavpils teātrim, Marka Rotko mākslas centram, kā arī dažādu kultūrnacionālu biedrību darbībai, Daugavpils ir kļuvusi par nozīmīgu Latgales kultūras un izglītības centru.

Lasi Laimoņa Vāczemnieka (1929–1998) dzejoli un virs svītras ieraksti atbilstošo vārdu pareizā formā!

ruds (pārveido pārākajā pakāpē)	bērzi	rupjmaize
debesis	skaista (pārveido pārākajā pakāpē)	mēs

Mums ticis viszilākais ezers,
Un _____ rudzu lauks,
Visbaltākā _____ birze,
Vismelnākais _____ klaips.
Un tieši Latvijai ticis
Vissvētākais _____ jums,
Jo savu _____ zemi
Dievs ir atdevis _____.

ATBILDES

VIEGLI UZDEVUMI

	JĀ	NĒ
1.	X	
2.		X
3.	X	
4.		X
5.		X

1. Rīga
2. Daugava
3. Rudens
4. Gaiziņš
5. Eiropā
6. Baltijas jūras

VIDĒJI GRŪTI UZDEVUMI

1.	D
2.	E
3.	C
4.	F
5.	B
6.	A

Vidzemes novads	Latgales novads	Kurzemes novads	Zemgale novads
Alūksne	Zilupe	Liepāja	Bauska
Ipiķi	Daugavpils	Nīca	Rundāle
Madona	Pasīene	Bernāti	Demene

GRŪTI UZDEVUMI

1.	F
2.	D
3.	E
4.	C
5.	B
6.	A

Mums ticis viszilākais ezers,
Un rudākais rudzu lauks,
Visbaltākā bērzu birze,
Vismelnākais rupjmaizes klaipts.
Un tieši Latvijai ticis
Vissvētākais debesu jums,
Jo savu skaistāko zemi
Dievs ir atdevis mums.

IZMANTOTIE MATERIĀLI

Teksti

Latvijas ģeogrāfiskais novietojums - Nacionālā enciklopēdija (enciklopedija.lv)

<https://www.la.lv/apkart-latvijai-gar-robezu>

Rīga — Vikipēdija (wikipedia.org)

Sākumlapa Jūrmalas dome (jurmala.lv)

Daugavpils.lv

Liepāja - vēju pilsēta (liepaja.lv)

Valmieras pilsētas pašvaldība

Vēsture : Vēsture : Par Jelgavu : Pilsēta : Jelgava

Skaisti Dzejoļi par Latviju | Visiem, kas mīl savu zemi | (e-biblioteka.lv)

Attēli

10. klase. Pasaules politiskā karte. Iedzīvotāji - online presentation (ppt-online.org)

PK018_Kult_mant_Latvija_A3 (president.lv)

Vai vari atpazīt 10 Latvijas pilsētas no putna lidojuma? - Spoki

Foto: Daliņu pludmale no putna lidojuma Ziemassvētkos - Valmieras Ziņas (valmieraszinas.lv)

Foto: Ezers Smiltenes novadā, kas atgādina Latvijas kontūru - DELFI

Upe Daugava : Laivu noma

Eiropas politiskā un fiziogēogrāfiskā karte A3 formātā - Karšu izdevniecība Jāņa sēta (kartes.lv)

Zelta rudens Siguldā! - Latvija - no Daugavpils - Kolektīvam - Түры - MARI

Gaiziņa pusē (ainava, daba, gaiziņkalns, gaiziņš, sniegs, ziema) - Poga.lv

Attēls:2004 0828 014009AA.jpg — Vikipēdija (wikipedia.org)